

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare: Mikael Forssander
Titel: Beredningsansvarig
E-post: mikael.forssander@norrtalje.se

Till: Val- och demokratinämnden

Ersättningsbestämmelser för Norrtälje kommun

Förslag till beslut

Val- och demokratinämnden föreslår att:

1. Kommunfullmäktige godkänner Ersättningsbestämmelser för Norrtälje kommun
2. Kommunfullmäktige ger Val- och demokratinämnden i uppdrag att utforma ett utredningsuppdrag där en oberoende kommitté gör en översyn av följande aspekter av ersättningsbestämmelserna:
  - a) Bestämmelser gällande gruppleदारarvoden
  - b) Bestämmelser gällande kommunalråd och oppositionsråd
  - c) Bestämmelser gällande presidieposter i nämnder, rådsorgan och stiftelser
  - d) Beräkningsgrunder för ersättningar
  - e) Ersättningsbestämmelser för förtroendevalda inklusive presidier i Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje och de kommunala bolagen
  - f) Utredning om frågan om ansvarsförsäkring till bolagsstyrelserna
  - g) Bestämmelser gällande restids- och resekostnadsersättning
3. Val- och demokratinämnden ger kommunstyrelsekontoret i uppdrag att genomföra en översyn och ta fram ett förslag till hur egenföretagares inkomstbortfall ska vidimeras inför att förslaget till ersättningsbestämmelser avgörs i kommunstyrelsen.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Val- och demokratinämnden gav som en del av verksamhetsplanen 2022 kommunstyrelsekontoret i uppdrag att ta fram ett reviderat förslag till ersättningsbestämmelser för Norrtälje kommun. Uppdraget var att göra bestämmelserna mer lättlästa och mindre svårtydliga. Ett förslag till ersättningsbestämmelser har remitterats till de politiska partierna i kommunfullmäktige mellan 27 mars och 17 april 2023, i enlighet med den tidsplan som nämnden beslutade om i december 2022. Samtliga partier har nu inkommit med remissvar och kommunstyrelsekontoret har med hänsyn till remissvaren arbetat fram ett slutgiltigt förslag till reviderade ersättningsbestämmelser. Bifogad remissammanställning redovisar hanteringen av samtliga synpunkter.

Ärendet

Beskrivning

Kommunstyrelsekontoret påbörjade arbetet med revideringen av ersättningsbestämmelserna under sommaren 2022. Arbetet utgick från att göra bestämmelserna mer lättlästa och om möjligt minska behovet av att tolka texten. Vad gäller själva ersättningarna och formerna ingick de inte i uppdraget.

Till följd av kommunfullmäktiges beslut den 24 oktober 2022 gällande val av gruppleदारare kom arbetet att få en ny inriktning under november som föranledde att val- och demokratinämnden fattade beslut om förlängd tidsram för revideringen av ersättningsbestämmelserna. I samband med det genomfördes också en omvärldsbevakning med några av grannkommunerna i länet samt jämförbara kommuner i

landet. Resultaten av det arbetet visar att Norrtälje kommun har lägre ersättning jämfört de utvalda grannkommunerna samtidigt som den var högre jämfört med de andra kommunerna i landet. Utredningen resulterade i ett förslag på ombearbetade principer för utbetalning av ersättning för de olika förtroendeuppdragen. Förslaget lämnades vidare till kommunstyrelsen vilka inte nådde politisk enighet.

Den 19 december 2022 fattade kommunfullmäktige ett nytt beslut om ersättning till gruppledarna och fastställde också ett antal principer om hur ersättningen till dessa ska räknas ut. Det baseras på antalet mandat partiet har i kommunfullmäktige där varje mandat ger en procentsats av kommunstyrelsens ordförandes arvode som kan användas för att arvoda gruppledaren.

Dessa principer har arbetats in i ersättningsbestämmelserna och har tillsammans med det omfattande redaktionella arbetet gjort att bestämmelserna har en helt ny omfattning. De tidigare bestämmelserna var relativt korta men i samma dokument låg ett antal bilagor som sammantaget gjorde dokumentet svåröverskådligt. I förslaget till de nya bestämmelserna har bilagorna arbetats in i själva bestämmelserna samtidigt som eventuella procentsatser och belopp har lyfts ur texten och lagts i ett appendix. Vidare har ersättningsbestämmelserna delats in i sex kapitel med följande innehåll:

Kapitel 1: Anger ersättningsbestämmelsernas syfte och omfattning. Vilken ersättning har en förtroendevald rätt till och centrala begrepp definieras som förtroendevald och arvode.

Kapitel 2: Anger reglerna för de olika ersättningsformerna.

Kapitel 3: I kapitlet anges de särskilda bestämmelserna för kommunalråd.

Kapitel 4: Beskriver kortfattat vilka pensioner och försäkringar som de förtroendevalda omfattas av.

Kapitel 5: Beskriver ansvaret för ersättningsbestämmelserna och vilken instans som ansvarar för vad.

Kapitel 6: Reglerar frågor kring betalningar och hur eventuella felaktigheter kring dessa ska hanteras och liknande frågor.

Genomgående har texten omarbetats för att förenkla språket samtidigt som flera exempel har lagts till i syfte att tydliggöra vissa regler. Vad gäller förändringar av själva bestämmelserna är den enskilt största förändringen att grundbeloppet har uttryckts i en procentsats av kommunstyrelsens ordförandes arvode vilket i praktiken innebär en höjning av grundarvodet jämfört med 2022 års ersättningsbestämmelser. Vidare har även de uppdrag som omfattades av årsarvode till ett fast belopp ändrats till att även de sätts i procent av kommunstyrelsens ordförande. Även dessa arvoden har höjts något för att ta höjd för eventuellt bortfall av sammanträdes- och restidsersättning som förändringen innebär. Detta gäller för valberedningens ordförande, övriga lekmannarevisorer och överförmyndaren med dennes ersättare. Avslutningsvis har reglerna för uppdragets upphörande eller frånvaro tydliggjorts och bestämmelserna för resor förtydligats även om de inte innebär några förändringar kring själva ersättningen.

Bearbetning efter remissrunda

Efter beslut i val- och demokratinämnden i december 2022 har de reviderade ersättningsbestämmelserna skickats på remiss till de politiska partierna i kommunfullmäktige som har haft möjlighet att lämna synpunkter mellan den 27 mars och 17 april 2023. Samtliga partier har inkommit med remissvar och kommunstyrelsekontoret har med hänsyn till remissvaren arbetat fram ett slutgiltigt förslag till reviderade ersättningsbestämmelser. Hanteringen av samtliga synpunkter och en analys därav återfinns i sin helhet i bifogad remissammanställning.

Ett antal av synpunkterna har varit möjliga att ta hänsyn och arbeta in i dokumentet. Sammanfattningsvis kan dock noteras att flera av partierna är överens om att det finns ett behov av en mer genomgripande översyn av ersättningsbestämmelserna inför mandatperioden med start 2026. I denna översyn önskar man att en oberoende kommitté utses att göra utredningen och ta fram ett omarbetat förslag. Ett flertal andra partier vill i stället se större genomgripande förändringar i den version som nu varit ute på remiss. Dessa partier föreslår bland annat ett antal olika förändrade beräkningsgrunder för ersättningarna, modeller för ersättning till gruppledare och för presidier i nämnder. De flesta partierna är därtill överens om att ersättningsbestämmelserna för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje samt för bolagen behöver ses över. Dessa förslag är av den natur att det krävs en större utredning vilket tar mer tid och resurser i anspråk än den

beslutade tidsram som denna översyn haft att tillgå. Kommunstyrelsekontoret föreslår därför att dessa förslag ses över i en mer genomgripande och oberoende utredning inför mandatperioden 2026—2030.

Efter att ärendet delgavs val- och demokratinämndens presidium den 11 maj har ett antal mindre förändringar genomförts i förslaget till ersättningsbestämmelserna vilka framgår av sammanställningen av remissvaren. Vidare föreslog också presidiet att kommunstyrelsekontoret får ett särskilt uppdrag att lämna förslag till en förändrad skrivelse hur egenföretagares inkomstbortfall ska vidimeras. Uppdraget innebär att kontoret får mandat att föreslå en skrivning i ersättningsbestämmelserna inför att ärendet ska behandlas av kommunstyrelsen i höst. Att frågan hanteras på detta sätt beror på att kontoret behöver tid att genomföra en omvärldsbevakning i frågan samtidigt som presidiet inte ansåg frågan som stoppande för ersättningsbestämmelsernas fortsatta beredning av val- och demokratinämnden utifrån den beslutade tidsplanen.

Lagkrav

Enligt kommunallagen har kommunfullmäktige rätt att fatta beslut om ersättning till förtroendevalda. Vidare har den förtroendevalde rätt till ersättning kopplad till barntillsyn samt eventuella kostnader till följd av funktionsnedsättning.

Koppling till gällande styrdokument

Styrdokumentet föreslås ersätta gällande Bestämmelser om ersättning till kommunala förtroendevalda i Norrtälje Kommun, ERS 2022 UPPRÄKNING antagna av kommunfullmäktige 2018-12-10, § 240

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

De föreslagna förändringarna i ersättningsbestämmelserna kommer få vissa, om än marginella ekonomiska konsekvenser. Förändringen att grundbeloppet har uttryckts i en procentsats av kommunstyrelsens ordförandes arvode innebär i praktiken en viss höjning av grundarvodet jämfört med 2022 års ersättningsbestämmelser. Att gränsen för att få resekostnadsersättning har ändrats från 6 till 3 km samt att en sänkning av resekostnadsersättningen per kilometer med 40 öre får även det vissa ekonomiska följder. En detaljerad analys av de totala ekonomiska konsekvenserna kan redovisas vid kommunstyrelsens sammanträde.

Förvaltningens analys och slutsatser

Föreliggande förslag till reviderade ersättningsbestämmelser utgör den enskilt största revideringen av bestämmelserna under de gångna tio åren. Revideringen har varit nödvändig då ersättningsbestämmelserna har haft ett svårt språk och många delar varit öppna för tolkning samtidigt som många delar kring den praktiska hanteringen inte varit reglerad utan byggt på muntlig praxis. Samtidigt är förvaltningen medveten om att dessa helt nödvändiga förändringar kommer i skymundan av den större frågan kring själva ersättningsens utformning och storleken på enskilda uppdrags ersättning. Förvaltningen har dock utgått från det uppdrag som varit givet utifrån val- och demokratinämndens verksamhetsplan eftersom det är de beslut som förvaltningen har att förhålla sig till. Samtliga förändringar som föreslås av ersättningsbestämmelserna har gjorts utifrån att förenkla administrationen och i möjligaste mån standardisera de olika typerna av ersättning.

Under vintern 2022–2023 har förvaltningen blivit uppmärksam på att förväntningarna är stora på att denna revidering av ersättningsbestämmelserna ska innebära genomgripande förändringar av nuvarande principer. Att så inte är fallet beror primärt på att översynen har haft en viss mängd resurser att tillgå, vilka inte varit tillräckliga för det uppdrag en större översyn av principerna för ersättningsbestämmelserna skulle innebära. Det andra skälet är att det inte finns en politisk enighet i vilka modeller som ska gälla för ersättningsbestämmelserna.

Remissrundan av det föreliggande förslaget har resulterat i en viss bearbetning av ersättningsbestämmelserna. Många av synpunkterna är dock av den karaktär att de berör själva principerna för ersättning och kräver därmed en större utredning. Flera synpunkter har också gjort gällande att det finns önskemål om en mer genomgripande översyn av ersättningsprinciperna.

Avslutningsvis kan förvaltningen se att det kan finnas anledning att genomföra en större revidering av själva ersättningsprinciperna i samband med att ett nytt förslag till ersättningsbestämmelser tas fram inför mandatperioden 2026–2030. Det är dock centralt att ett sådant arbete initieras i god tid innan valet och att förslaget behandlas senast på hösten 2026 för att skapa förutsättningar för mer genomgripande förändringar om sådana synes nödvändiga.

Tidplaner

Slutgiltigt beslut om de nya ersättningsbestämmelserna i kommunfullmäktige den 26 juni 2023.
Uppstart av översyn av principer i ersättningsbestämmelserna i god tid innan valet 2026, förslagsvis under året 2024.

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Johan Hernman
Stabs- och planeringschef
Kommunstyrelsekontoret

Bilagor

Ersättningsbestämmelser för Norrtälje kommun

Beslut skickas till

Val- och demokratinämnden
Författningssamlingen
Samtliga nämnder i Norrtälje kommun
De kommunalägda bolagen
Samtliga stiftelser och råd under Norrtälje kommuns försorg
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun